

Demografiske udfordringer for pensionssystemet

Nordisk Forsikringskonference

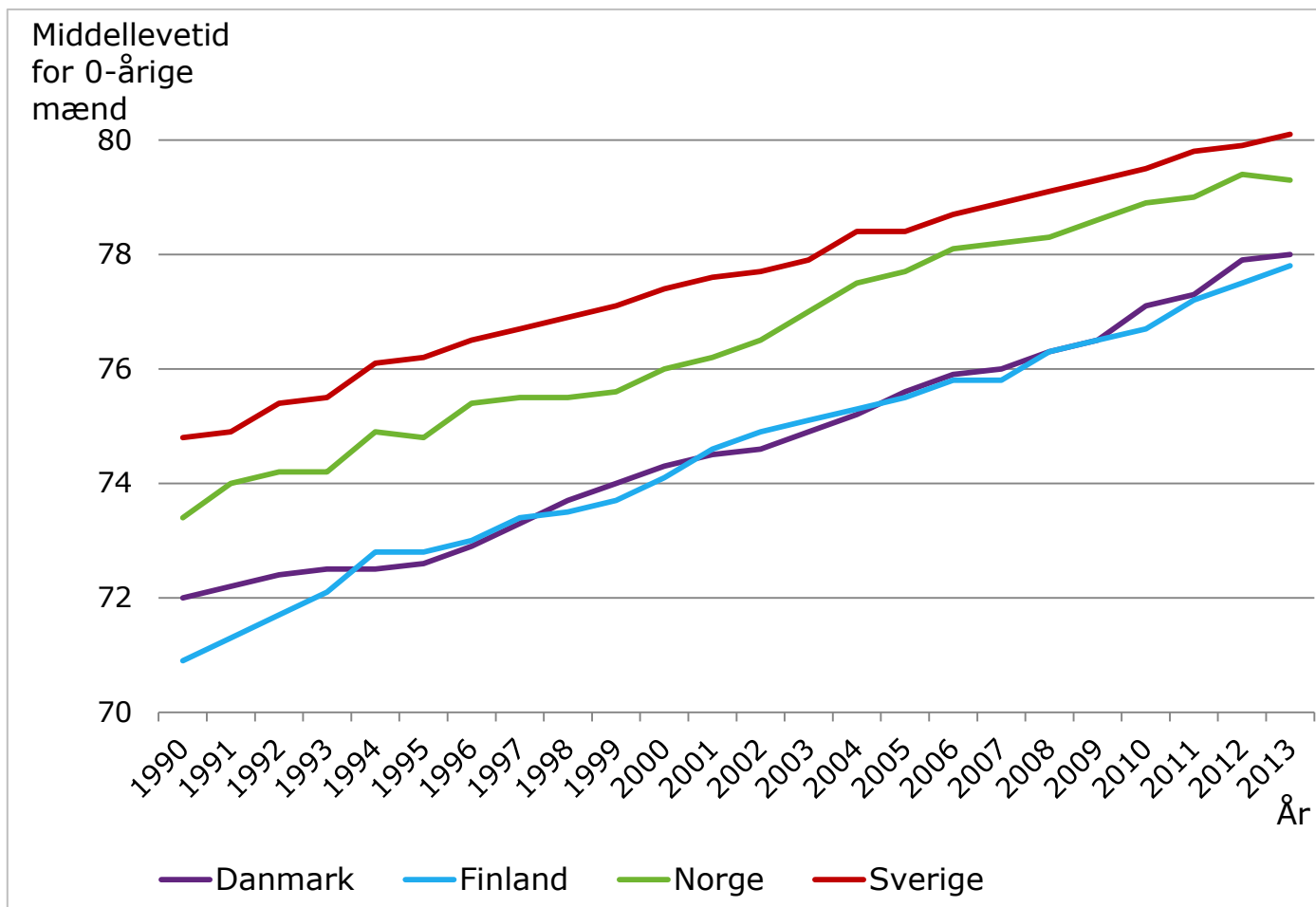
17. September 2014

Peter Foxman

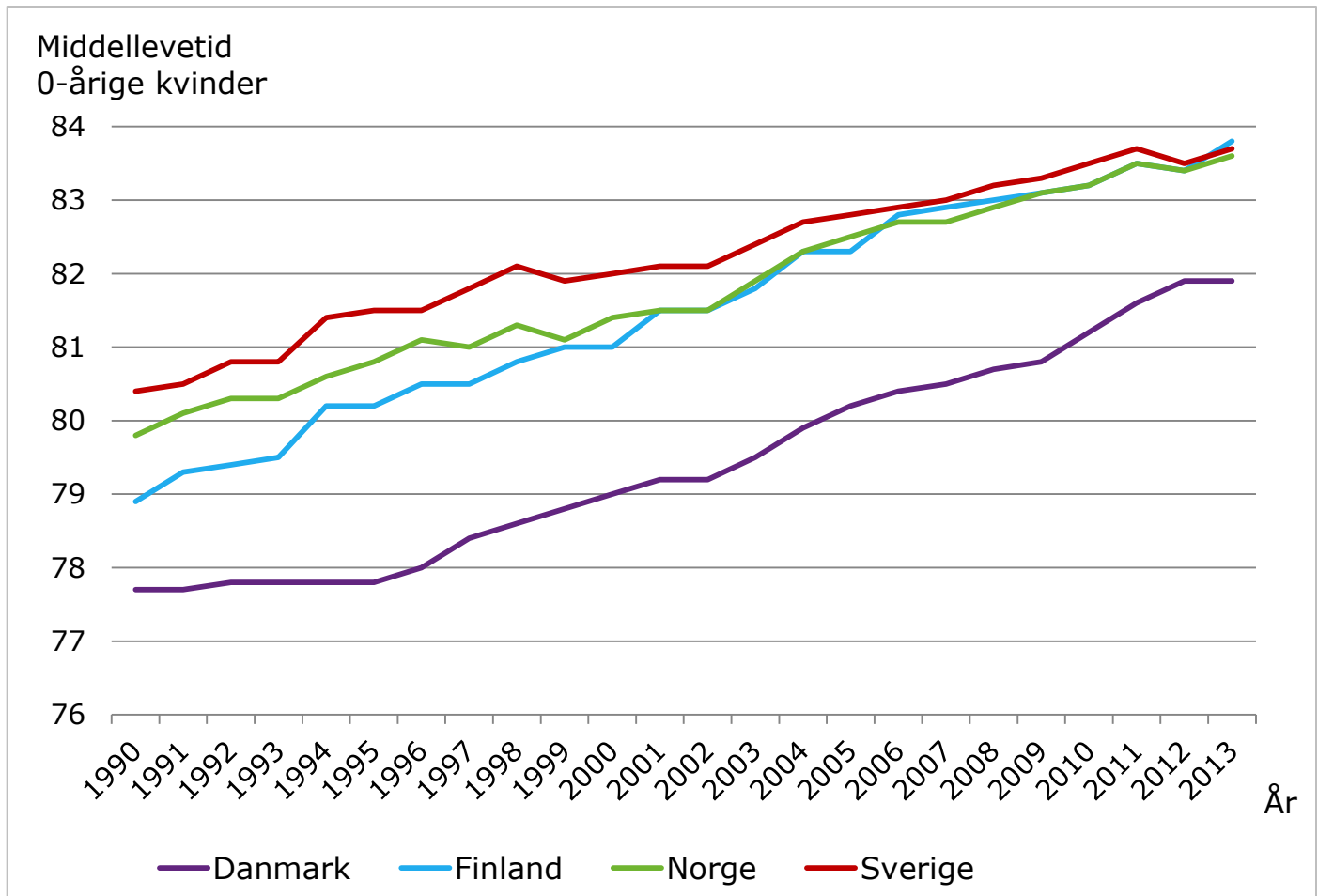
Forsikring & Pension

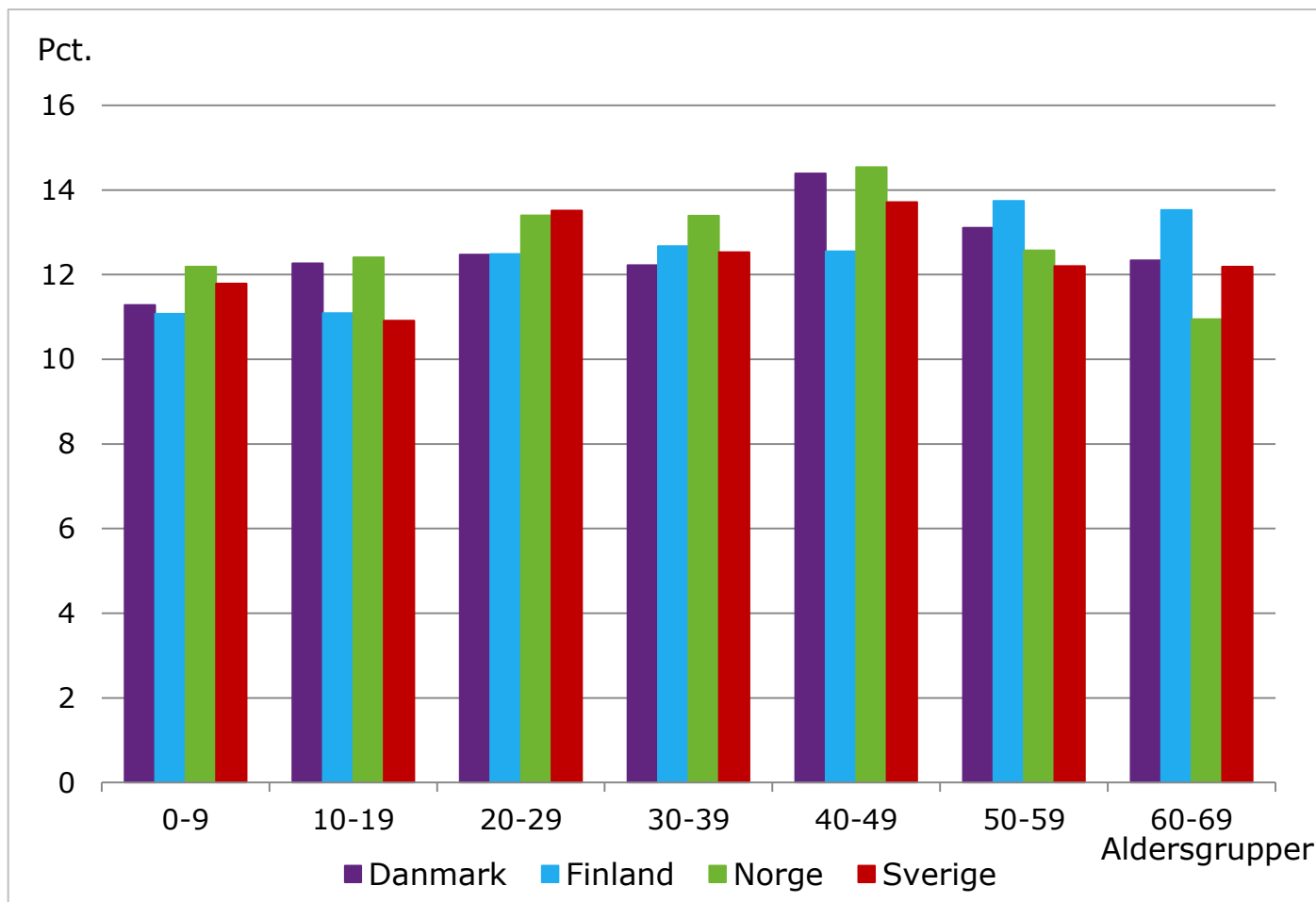
Det positive først – vi bliver ældre!

Det positive først – vi bliver ældre – både mænd og kvinder!

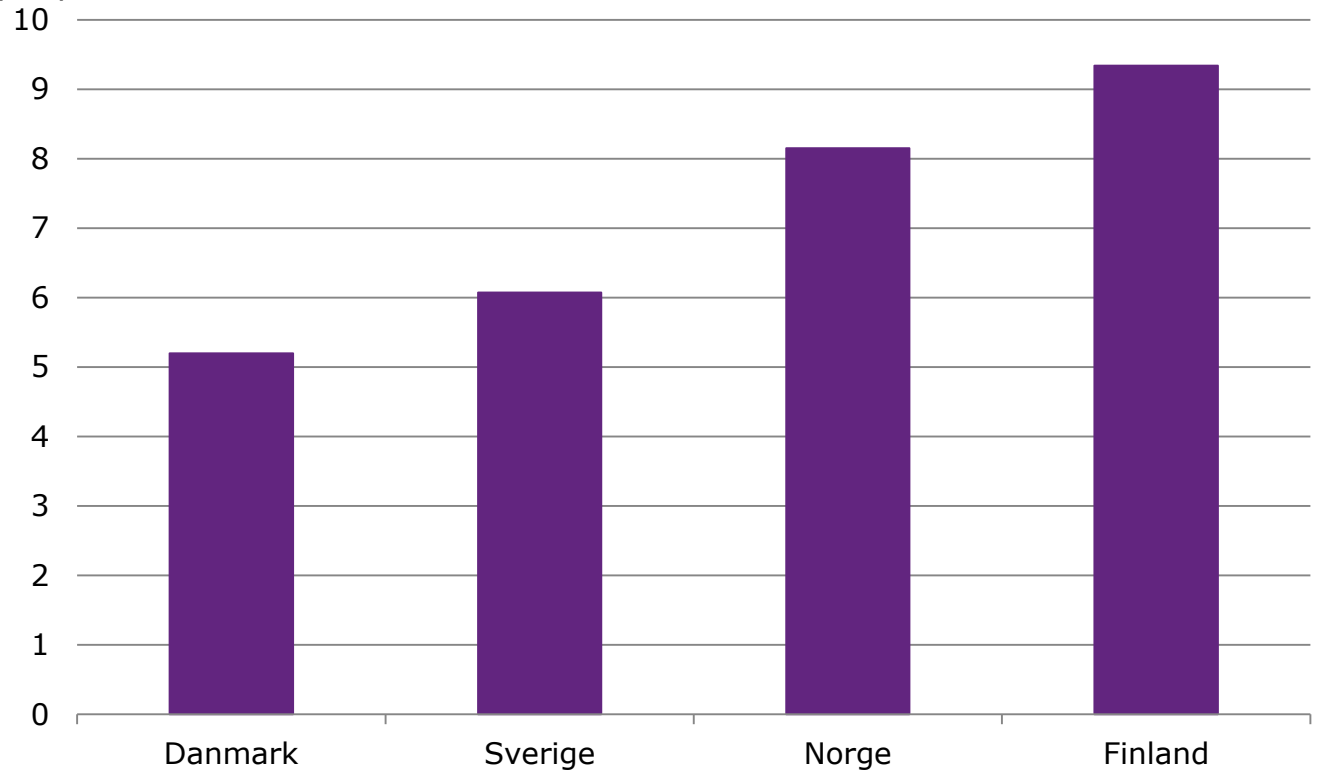

Store årgange født 1960 – 1970 skal på pension.....

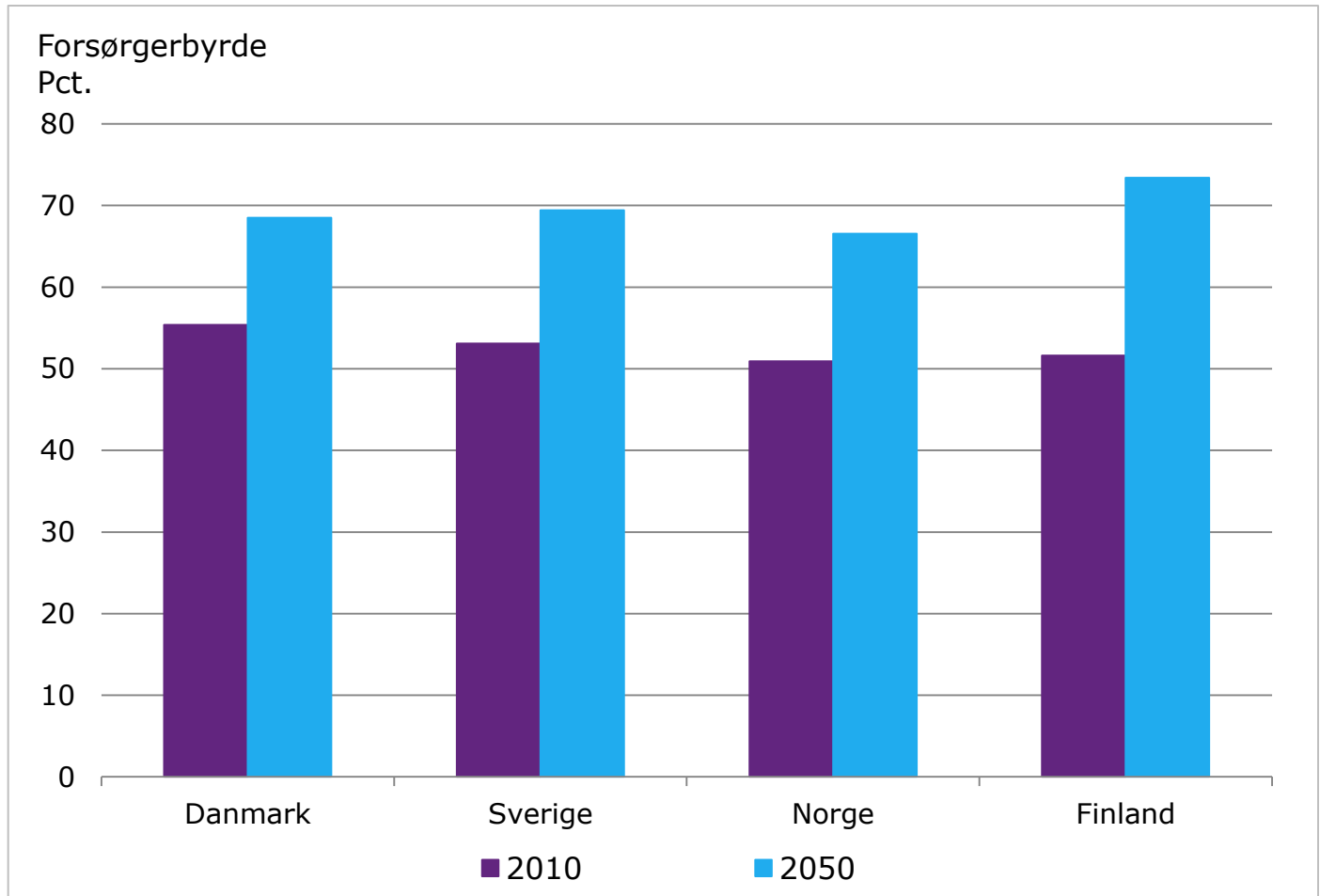

Andelen af ældre vil stige kraftigt

Ændring i andel
af 65+-årige fra
2010 til 2050,
pct.point

Færre til at forsørge de ældre – forsøgerbyrden stiger

Uden handling vil de offentlige udgifter og hermed skattetrykket stige kraftigt – og sætte velfærdstaten under pres!

- Ikke bare udgifter til pension vil stige
- Kan sundhedsudgifter holdes i ro med flere ældre?
- Andre aldersbetingede udgifter vil også stige – hjemmehjælp, boligtilskud og lignende!

To hovedspor for løsning:

- Reducere antal år på pension - hæve tilbagetrækningsalderen
- Sænke udgiften til pensioner - sænke pensionsydelse/større opsparingselement i of

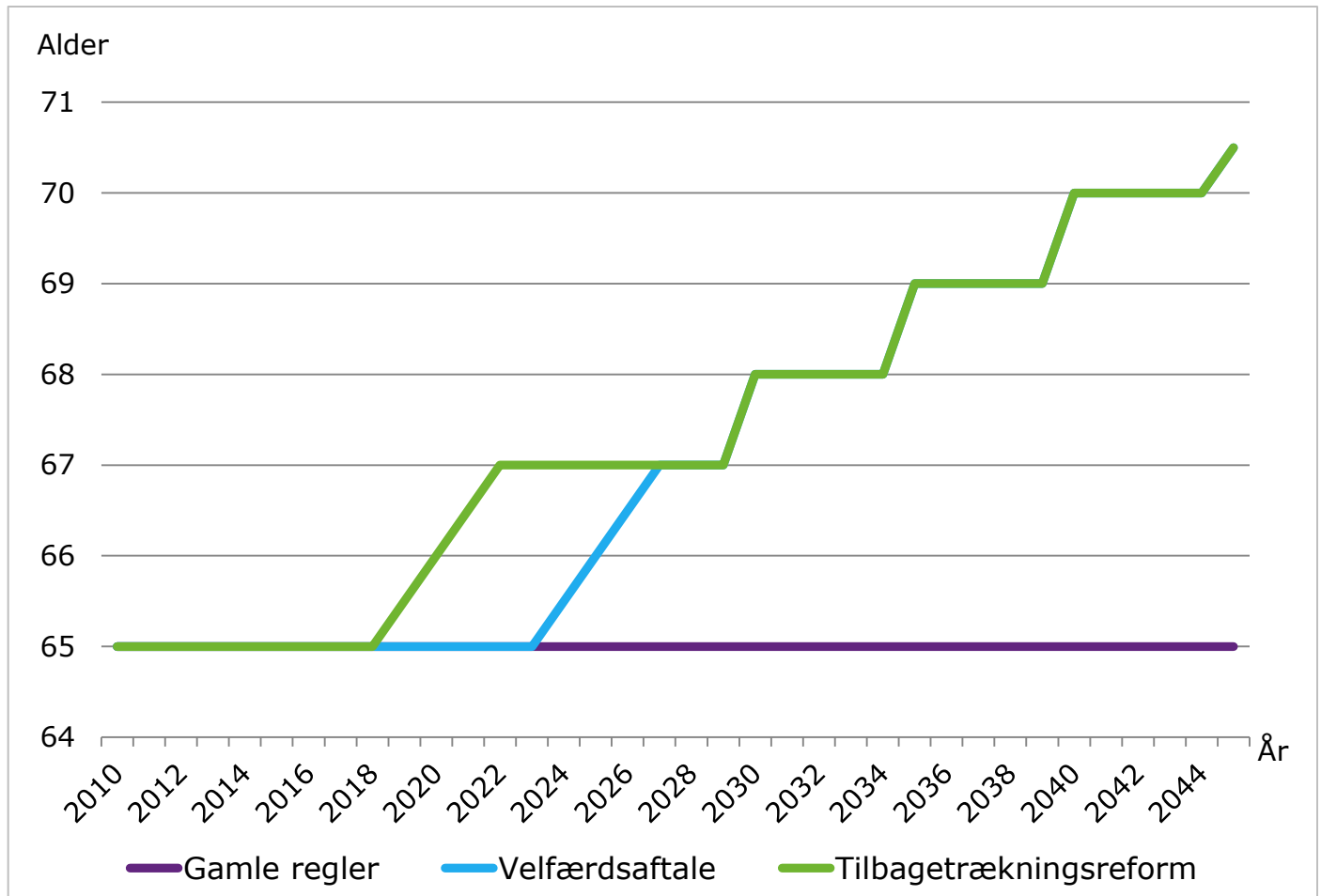
Hæve tilbagetrækningsalder

- Hævelse af tilbagetrækningsalder giver flere positive effekter:
  - Sænker offentlige udgifter, da væksten i antallet af år som tilbagetrukket reduceres
  - Øger arbejdsudbuddet gennem flere år på arbejdsmarkedet
  - Hjælper også pensionselskaber med livrenter (livsvarige ydelser)

I Danmark er det aftalt at forhøje tilbagetrækningsalderen

- Folkepensionsalderen hæves med to år
- Indeksering af folkepensionsalderen med konstateret forøgelse af restlevetiden
- Muligheder for tidlig tilbagetrækning reduceres ved at forringe efterlønsordningen – maks. tre år mod 5 år nu
- (Meget) hårdere modregning for pensionsopsparing i efterløn
- Husk folkepension i DK pay as you go – ingen opsparing – opsparingen ligger i søjle 2 og 3

I Danmark hæves folkepensionsalderen markant

Forhøjelse af pensionsalderen hjælper også pensionselskaberne

- En stor del af arbejdsmarkedspensionsordningerne i DK består af livsvarige ydelser
- I fravær af forhøjelserne af tilbagetrækningsalderen skulle ydelsesniveauerne været justeret nedad for at kompensere for restlevetidsforlængelserne
- Med reformerne nu længere opsparingsperiode og nogenlunde fastholdt periode på pension
- Men udviklingen i restlevetiden har alligevel stor betydning for selskaberne – hensættelser til fremtidige ydelser
- Solvens II og EU!

Sænkede ydelser og/eller større opsparingselement i folkepension

- Principielt kan forsørgerbyrden sænkes ved at sænke ydelserne til pensionisterne
- Men fordelingshensynet gør det svært...
- Større vægt på opsparing ved tildeling og finansiering af folkepensionen
- Eksempelvis længere periode på arbejdsmarkedet før ret til fuld folkepension
- Graderet pension efter tilbagetrækningsalder
- Fortsat problemer for pensionselskaber?
- Men løses helt overordnet arbejdsudbudsproblemet?

Kan andet hjælpe med de demografiske udfordringer?

- Længere levetid kunne også føre til at man bliver længere på arbejdsmarkedet uanset pensionsalder mv.
- Det er der klare tegn er ved at ske i DK, beskæftigelsesfrekvensen stiger for ældre
- Beskæftigelsesfrekvenser bestemmes ikke kun helbred og incitament, men afhænger af arbejdstid, jobindhold og "gode cirkler" på arbejdsplads
- Helt banalt større fleksibilitet med mulighed for lavere arbejdstid
- Men vil de ældre betale for fleksibiliteten med lavere løn?